

Handelingen van de raad van de gemeente Emmen

Jaar	Zaaknummer
2023	9217-2023

Onderwerp

Openbare vergadering van de raad van de gemeente Emmen, gehouden op donderdag 22 december 2022 vanaf 19.30 uur in de raadszaal

Voorzitter : de heer H.F. van Oosterhout
Waarnemend voorzitter : de heer G.J. Horstman
Waarnemend griffier : de heer S. Engelen
Aanwezige raadsleden (33) : de heer H.A. Bos (Wakker Emmen), de heer K. Bosma (PVV), de heer D. Dekker (Wakker Emmen), de heer D.H. van Dijken (CDA), mevrouw C.P.M. Ester-Schokker (SP), mevrouw R. Gommer-Gelijk (CDA), mevrouw M. Hekhuis (Wakker Emmen), de heer L.H. Herbers (Wakker Emmen), de heer L. Hoogenberg (Wakker Emmen), de heer G.J. Horstman (PvdA), mevrouw T. Hummel (PvdA), de heer H. Huttinga (ChristenUnie), de heer A.J. Jakobs (Wakker Emmen), de heer R.S. de Jong (Hart voor Emmen), de heer P.M. de Jonge (VVD), de heer M. Katerbarg (Wakker Emmen), mevrouw U.H. Kiliński (PvdA), de heer J.H. Koops (D66), de heer M. Kuiper (SP), mevrouw A.G. Louwes-Linnemann (PvdA), de heer B.J. Mulder (PvdA), de heer D.M. Poelman (Wakker Emmen), de heer R.R. Pruisscher (ChristenUnie), mevrouw V.S.L.R. Spang (PvdA), de heer M.M. Tuik (CDA), de heer H. van der Velde (Wakker Emmen), mevrouw A.K. Velzing (Wakker Emmen), de heer A. de Vries (PvdA), de heer D.E. de Vries (Wakker Emmen), de heer J.B.W. Wittendorp (CDA), de heer M. Woltman (Wakker Emmen), de heer R. Woltman (Wakker Emmen), mevrouw B. van der Woude (GroenLinks)

Afwezige raadsleden (6) : de heer G.J. Bijlsma (Wakker Emmen), de heer H.M. Kasteleijn (50PLUS), mevrouw M. Kuhl (PVV), de heer G.H.H. Linnemann (Wakker Emmen), de heer M. Meijer (VVD), mevrouw A.W. Scheper (VVD),

Aanwezige collegeleden (7) : mevrouw D.S. Leal-Keen, de heer H.F. van Oosterhout, de heer J. Otter, de heer G.P. Rink, de heer P.M. Schrik, de heer R. Wanders, de heer R. van der Weide

Afwezige collegeleden (--) : ---

Gemeentesecretaris : mevrouw M. Plantinga-Leenders

A1. Opening en vaststelling agenda

Opening, welkom en mededelingen

De voorzitter: Dames en heren, ik open deze raadsvergadering. Het is de laatste raadsvergadering van dit jaar.

Wij hebben een aantal afwezigen. Afwezig met kennisgeving zijn de heer Linnemann, de heer Meijer, mevrouw Scheper, mevrouw Kuhl en de heer Kasteleijn. En wij verwachten de heer Bijlsma nog, want we hebben geen bericht van verhindering van hem, maar hij is er niet. Hij zei dat hij zich had afgemeld, oké. Dat deed ik vroeger ook altijd op school. Dan ging ik voetballen.

In ernst, we zijn bezig met de opening en de vaststelling van de agenda. Eerst geef ik even de heer De Jong het woord.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Zoals ik u in de brief heb medegedeeld en gisteren ook bekend is geworden via RTV Drenthe en daarna de rest van de media die volgden, verlaat ik de fractie van Forum voor Democratie. Ik behoud daarbij mijn zetel en wij zullen verdergaan onder de naam Hart voor Emmen.

De voorzitter: Dank u wel. Wij hebben nog de ingediende motie die we geagendeerd hebben voor de eerstvolgende commissie BME. Die hebt u ingediend onder de vorige partijnaam. Wilt u die indienen onder de naam van de nieuwe partij? Dat is even van belang voor de agenda van 12 januari.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Ja, de motie die ingediend is onder de naam van FvD, zullen wij onder de nieuwe naam Hart voor Emmen nog steeds ter bespreking houden in de commissie BME.

De voorzitter: En even voor degenen die het niet scherp hebben: dat ging over het asielbeleid en het actief inlichten van de bevolking. Die nemen we met de motie van de VVD over ongeveer hetzelfde thema mee in de commissie BME van januari. Daar hebben we twee grote thema's staan: asielbeleid, zeg ik maar even voor het gemak, en veiligheidsbeleid met een toelichting ook van de kant van de politie.

Vaststelling agenda

De voorzitter: Dat gezegd hebbende gaan wij over naar het vaststellen van de agenda. Ik geef het woord even aan de heer Koops.

De heer Koops (D66): Agendapunt B3 omvat onze motie 'Versterken hoogste orgaan', die wij bij de bespreking van de Begroting hebben ingediend en waarin wij het presidium verzoeken in kaart te brengen op welke wijze en met welk budget de ondersteuning van de gemeenteraad het beste zou kunnen worden versterkt. We hebben die motie ingediend vanuit de gedachte dat een gemeenteraad die niet voor zichzelf kan zorgen, dat ook niet voor anderen kan doen. Daar staan we nog steeds achter.

Echter trekken wij die motie vandaag in, omdat wij verwachten dat de nieuw in te stellen permanente Werkgroep Werkwijze Raad met een voorstel zal komen voor een betere waardering van onze ondersteuning. Mocht dat niet het geval, is er natuurlijk altijd genoeg ruimte voor onze fractie om die motie opnieuw in te dienen.

Dan is er nog een andere motie, die ook door onze fractie is ingediend en die ook tijdens de afgelopen commissievergadering Wonen & Ruimte van 7 december is besproken, namelijk die over een veilige en schone woonomgeving. Per abuis staat die niet op de agenda van vandaag, maar gelukkig heeft de wethouder in zijn brief van 23 november al toegezegd, zoals we ook tijdens de commissievergadering hebben aangegeven, dat aan ons verzoek zal worden voldaan door middel van een actualisering van de wegcategoriseringsplannen 2023. En daarmee zullen wij ook die motie niet in stemming laten komen en hoeft die dus niet alsnog aan de agenda te worden toegevoegd.

De voorzitter: Dank u wel. Dus even samenvattend betekent dit dat agendapunt B3 van de agenda wordt gehaald. Dat ging over de motie 'Versterken hoogste bestuursorgaan' die ingetrokken is. En de

motie die eigenlijk geagendeerd had moeten worden, ‘Veilige en schone woonomgeving’, gaat u bij dezen ook intrekken. Moties kunnen alleen maar ingetrokken worden tijdens de raadsvergadering. Zijn er dan nog andere zaken die spelen rondom de vaststelling van de agenda? Dat is niet het geval? Dan gaan we zo deze agenda afhandelen.

A1a. Verlenging aanwijzing waarnemend raadsgriffier S. Engelen

De voorzitter: Dan kom ik bij agendapunt A1a, het verlengen van de aanwijzing van de waarnemend griffier, de heer Engelen. In verband met de tijdelijke afwezigheid van de griffier, mevrouw Alida Renkema, heeft de raad op voorstel van de werkgeverscommissie de heer Sander Engelen aangewezen als waarnemend griffier van de gemeenteraad Emmen voor de periode van 1 september tot en met 31 december 2022. Toen hebben we al aangegeven dat verlenging na deze periode mogelijk was. Gegeven de omstandigheden vraagt de werkgeverscommissie de raad middels dit voorstel om de termijn te verlengen tot 1 mei 2023.

Behoeft dat nog een toelichting of vragen? Mag ik aannemen dat dit voorstel zonder stemming kan worden aangenomen? Ja? Aldus besloten. En de heer Engelen: welkom ook in ons midden tot 1 mei.

Overigens was mevrouw Renkema gisteren nog op de griffie. Het gaat naar omstandigheden goed met haar en er wordt weer gedacht aan een langzaam herstel. Maar dat kan inderdaad nog wel even duren, vandaar dit besluit. Zij doet u allen de hartelijke groeten.

A2. Vragenhalftuur

De voorzitter: Voor het vragenhalftuurtje is één vraag ingediend. Die is van de heer Bosma en dat gaat over ijs op de windturbines. Meneer Bosma, u mag achter het spreekgestoelte komen staan om de vraag te stellen.

Ijsafzetting van wieken van windturbines Pottendijk

De heer Bosma (PVV): Afgelopen week deed zich een incident voor op de N992, een provinciale weg in Groningen. Hier kwam door ijsafzetting, afkomstig van de wieken van een windturbine, een blok ijs terecht op een passerende auto. Hierover hebben wij enkele vragen. In hoeverre lopen voorbijgangers van het Windpark Pottendijk en bezoekers van het Motodrome risico's om getroffen te worden door een ijsblok afkomstig van een windturbinewiek? Zou de gemeente in dezen actie ondernemen en tijdens ijsdagen de windturbines van het windpark stil moeten laten zetten? In hoeverre is het tijdens het verlenen van de omgevingsvergunning voor Windpark Pottendijk gekeken naar deze risico's voor voorbijgangers? Is het college van mening dat indien hier niet naar gekeken is, dit alsnog moet gebeuren?

Reactie college

De heer Van der Weide (wethouder): Laat ik even met die laatste vraag beginnen. Want in aanloop naar de Structuurvisie Windenergie die is vastgesteld en die de basis is voor de locatiekeuze, is ook rekening gehouden met externe veiligheid. Dus binnen de milieueffectrapportage is daar rekening mee gehouden en is er volop aandacht geweest voor externe veiligheid. Dus alle regelgeving die daarmee van doen heeft, is toegepast op de ontwikkeling van Energiepark Pottendijk.

Als we dan even kijken naar de vergunningverlening, dan zijn daar eisen gesteld als het gaat om ijsvorming. Want het bericht dat in de krant heeft gestaan, gaat over een van de risico's bij windparken. Vandaar dat bij de vergunningverlening, die ook opgevolgd is, een ijsdetectiesysteem is toegepast. Het park bevindt zich op dit moment nog in de testfase. Afgelopen week was het weer wel dusdanig dat die testfase ertoe heeft geleid dat het detectiesysteem goed blijkt te werken. Dat betekent dat bij bepaalde weersomstandigheden een systeem daarop zit dat een aantal parameters heeft voor wanneer het kan worden afgeschakeld. Dan wordt het windpark stilgezet om datgene te voorkomen wat in de krant heeft gestaan. Dus dat systeem is meegenomen bij de vergunningverlening, is ook toegepast bij Energiepark Pottendijk. We kunnen zien dat de test van afgelopen week heeft geleid tot de gewenste uitkomsten en dat het systeem werkt waarvoor het bedoeld is.

Energiepark Pottendijk neemt dit verder ook serieus op, want men is ook bezig om te kijken of een ander systeem nog kan worden toegevoegd om het risico zo klein mogelijk te laten zijn. Dus in de voorbereiding is er rekening mee gehouden en we kunnen zien dat bij de toepassing in de praktijk dat ook is meegenomen en dat de eerste test daarbij ook heeft gewerkt.

De heer Bosma (PVV): Ik ga ervan uit dat ook op dat het windpark in Groningen zo'n detectiesysteem zit. Maar blijkbaar is dat toch niet feilloos. Zou het misschien wat zijn dat we toch ook borden plaatsen, die de mensen erop wijzen dat het gevaarlijk kan zijn? Of dat we misschien zelfs helmen gaan uitdelen in die omgeving?

De heer Van der Weide (wethouder): Ja, we kunnen van alles bedenken, maar ik wil het toch een beetje bij Energiepark Pottendijk houden. Dat betekent dat wij een goede testcase hebben gehad en dat het systeem dat moet voorkomen dat ongelukken ontstaan, goed werkt. Wij staan in nauw contact met Energiepark Pottendijk. Ik denk dat de casus-Groningen heeft geleerd dat je wel attent moet zijn en dat je dit onderwerp zeker ook moet bespreken. Maar ik denk dat wij voor de opties die u schetst, nog niet zo veel voor voelen. Volgens mij moeten we kijken hoe we de risico's zo klein mogelijk maken en dat we dat met goede apparatuur doen. Dus in die zin heb ik ook voldoende vertrouwen in dat Energiepark Pottendijk de juiste maatregelen heeft genomen en nog gaat nemen.

A3. Notulen openbare raadsvergaderingen van 27 oktober en 7 en 10 november 2022

De notulen van de openbare raadsvergadering van 27 oktober en 7 en 10 november 2022 worden ongewijzigd vastgesteld.

A4. RKE-Rekenkameronderzoek Schulddienstverlening, Armoede- en Minimabeleid (SAM)

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A4 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

A5. Dienstverleningsovereenkomst Beschermd Wonen 2023-2024

De heer Koops (D66): De fractie van D66 Emmen kan instemmen met dit voorstel. Echter willen wij nog wel de zorgen delen over de uitvoering en daarmee de werkafspraken in bijlage 3A. Regels A, B en C onder punt 1 geven namelijk de indruk dat een aanvraag eerst gemeld moet worden en dat deze slechts onder voorwaarden kan worden ingediend. Dat kan niet de bedoeling zijn.

Daarnaast willen wij ook benadrukken dat in Emmen, Borger-Odoorn en Coevorden voor zover mogelijk altijd met dezelfde regels moet worden gewerkt vanuit dezelfde verordening en vanuit dezelfde beleidsregels, omdat je daarmee rechtsongelijkheid voorkomt en ook de samenwerking tussen die gemeenten goed blijft.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Wij kunnen instemmen met dit raadsvoorstel. We juichen met name de decentralisatie op het beschermd wonen toe, dus dat is een mooie. Maar ook wij plaatsen wel onze kanttekeningen bij de eerdergenoemde punten die de heer Koops al aanhaalde.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A5 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen, met inachtneming van de stemverklaringen van de fracties van D66 en Hart voor Emmen.

A6. Bestemmingsplan 'Barger-Compascuum, Verlengde Oosterdiep OZ tussen nr. 19 en 21'

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A6 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

A7. Beheersverordening 'Emmen Centrum, omgeving Klokkenslag-Wilhelminastraat'

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Wij hebben geen stemverklaring. Maar ik stem niet voor dit raadsvoorstel. Dus ik stem tegen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A7 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen, waarbij de fractie van Hart voor Emmen wordt geacht tegen te hebben gestemd.

A8. Verklaring van geen bedenkingen omgevingsvergunning Gantel 37 te Klazienaveen

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Wij zullen tegen dit raadsvoorstel stemmen, met name vanwege de houtgestookte warmtekraftkoppeling. Daar zien wij geen heil in.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Niet zozeer een stemverklaring, als wel dat GroenLinks tegen dit voorstel zal stemmen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A8 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen, waarbij de fracties van Hart voor Emmen en GroenLinks worden geacht tegen te hebben gestemd.

A9. Aanvraag uitkering bommenregeling ten behoeve van vervanging Brug Cabot

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A9 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

A10. Advies aanwijzing lokale publieke media-instelling

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A10 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

A11. Belastingverordeningen 2023 (inclusief tarieventabellen)

De heer Bosma (PVV): Het stelt de PVV tevreden dat de gemeente de woonlasten ongeveer 1 procent lager zal laten uitvallen. Toch blijven wij stellen dat iedere vorm van verhoging, zoals het verhogen van leges, rijbewijzen, paspoorten, bouwvergunningen, gehandicaptenparkeerkaarten en parkeertarieven, niet gewenst is in deze tijd. Verhogingen zullen nog meer inwoners in de verdrukking brengen en de kans bestaat dat hierdoor nog meer inwoners bij de gemeente zullen aankloppen voor ondersteuning. De PVV zal daarom tegen dit voorstel stemmen.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Ik had het niet mooier kunnen zeggen dan zoals de heer Bosma het net gedaan heeft. Ook wij zullen tegen stemmen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A11 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen, waarbij de fracties van de PVV en Hart voor Emmen worden geacht tegen te hebben gestemd.

A12. Energietoeslag gemeente Emmen 2023 + collegebrief

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A12 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

A13. Bekrachtiging geheimhouding berekening van het krediet exceptionele prijsstijgingen ad 14,6 miljoen euro

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Ja, ik denk: ik maak het u gewoon gemakkelijk, dan ga ik bijna overal een stemverklaring geven, dan kunt u eraan wennen.

De voorzitter: Nou, of die werkafpraak zo goed is, dat weet ik niet. Dan ga ik gewoon in gesprek met Hart voor Emmen.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Nee, ik heb daadwerkelijk een stemverklaring. Ik blijf tegen geheimhoudingen, in welke soort dan ook. Ik vind dat de overheid open en transparant moet zijn en derhalve zullen wij hiertegen stemmen.

De voorzitter: Dat mag, maar als de meerderheid van de raad hier een klap op geeft, dan wordt die geheimhouding opgelegd. Ja? Dat meld ik u maar even. Nee, even voor de zekerheid.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A13 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen, waarbij de fractie van Hart voor Emmen wordt geacht tegen te hebben gestemd.

B1. Tijdelijke regeling energiekosten 2023

De voorzitter: Wat mij betreft twee opmerkingen vooraf en dan geef ik het graag in bespreking.

Er was gelet op de actualiteit – dat hebt u gemerkt – onvoldoende tijd om dit raadsvoorstel eerst in de commissie te behandelen. Dat hebben we in de tijd even kortgesloten met de fractievoorzitters. Daar was ook alle begrip voor. Dus vandaar dat we dit nu in één keer in de raadsvergadering doen.

En ik geef het maar even mee: het gaat over een raadsvoorstel dat gaat over het beschikbaar stellen van een budget uit het calamiteitenfonds. Dat hebt u kunnen lezen. Ik meld u maar even dat de uitvoering van het voorstel en het vaststellen van de beleidsregels een bevoegdheid zijn van het college. Dus ik denk dat we elkaar maar even moeten vasthouden over hoofdlijnen van het verhaal: dat is het beschikbaar stellen van het budget. Dus dat we niet het gesprek gaan voeren over de beleidsregels. Immers, die zijn aan het college. U kunt daar gerust nog wel wat in meegeven, maar het is niet de bedoeling om in extenso die regeling door te nemen: dat heeft het college al gedaan. U hebt het college die bevoegdheid gegeven.

Met die kanttekening geef ik dit graag in bespreking. De eerste termijn gaat vanaf het spreekgestoelte. Ik geef het woord aan de heer Hoogenberg van Wakker Emmen.

Eerste termijn

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Bij de Begroting en de Berap-II heeft de raad het besluit genomen om een calamiteitenfonds in te stellen – u had het daarnet al over, voorzitter – onder anderen voor inwoners, sportverenigingen, buurt- en dorpshuizen. De afgelopen periode heeft het college het een en ander uitgewerkt in een regeling en het voorliggende raadsvoorstel vraagt ons om de middelen voor de regeling vast te stellen.

We zien dit heel duidelijk als Wakker Emmen als een vangnet. Er zijn inmiddels ook regelingen door het Rijk vastgesteld om compensatie te bieden als gevolg van de energiecrisis. Denk bijvoorbeeld aan het prijsplafond dat eraan zit te komen. Dit zal echter niet voor iedereen voldoende zijn om de grote gevolgen van de energiecrisis op te vangen. Indien inwoners, sportverenigingen, dorpshuizen et cetera in nood komen, dan willen we dus graag een vangnet bieden: we willen hier de helpende hand reiken. Sportverenigingen en dorpshuizen kunnen dus tot maximaal 30.000 euro per jaar vergoed krijgen en daarnaast zit er een duidelijke prikkel in om te verduurzamen – ook niet onbelangrijk. Het is een combinatie van een subsidieregeling en een lening. Wat ons betreft een prima vangnet om de nood te ledigen, maar ook de verduurzaming te versnellen.

In het raadsvoorstel wordt voorgesteld om bijna 3 miljoen euro vrij te maken voor subsidies en 2 miljoen voor leningen. Hoe is dan dit tot stand gekomen? is een vraag van ons. Maar vooral ook: hoeveel verenigingen et cetera kunnen hiermee geholpen worden? In het verlengde daarvan: in de Berap-II werd ook gesproken over Wildlands. Er zijn ongetwijfeld ook andere verbonden partijen of organisaties die sterk afhankelijk zijn van de gemeente. Kan het college aangeven of dit ook binnen

het calamiteitenfonds moet worden opgelost? Zo niet, wat staat ons dan eventueel nog te wachten op financieel gebied?

Met betrekking tot de huishoudens zien we dat er drempels zijn ingebouwd. Er wordt met het eigen aandeel energiekosten gerekend ten opzichte van het inkomen én er moet sprake zijn van een normaal energieverbruik. We kunnen constateren dat er gekeken is naar draagkracht en dat er een prikkel is om verantwoord om te gaan met energie. Het prijsplafond zal voor een belangrijk gedeelte huishoudens moeten ondersteunen – dat hopen we, tenminste. Maar voor huishoudens die er door bijzondere omstandigheden niet uitkomen, moet het prijsplafond gelden. En voor het onevenredige gedeelte van hun inkomen dat zij kwijt zijn aan energie, biedt de regeling wederom dat goede vangnet. Ook voor deze regeling is Wakker Emmen benieuwd hoe dit is berekend. Hoeveel huishoudens kunnen hiermee worden geholpen? En in tegenstelling tot de regeling voor organisaties is de looptijd van de regeling voor inwoners zes maanden, in plaats van het gehele jaar. Waarom is hiervoor gekozen? Het lijkt ons goed om in mei-juni een evaluatie te houden van de regeling: hoe staan we er dan voor?

Het is onzes inziens dus een mooie regeling: uniform en uitlegbaar. We zien ook een hardheidsclausule. Mooi dat er ook nog ruimte is voor hulp aan heel bijzondere gevallen door middel van inderdaad die hardheidsclausule.

Ik kom bijna tot een afronding. Maatwerk vergt veel werk, maar Wakker Emmen vindt die 1,1 miljoen voor uitvoeringskosten toch wel fors. Het lijkt ons lastig om in te schatten wat het beroep is op de regeling. Indien de aannames en inschattingen niet correct zijn, dan moet er toch wel de mogelijkheid zijn om er flexibel mee om te gaan. Dat zou een positief effect moeten hebben op de kosten van de uitvoering – dat verwachten wij eigenlijk ook wel een beetje. Hoe kijkt het college hiertegenaan en hoe gaat het college erop sturen om de uitvoeringskosten zo laag mogelijk te houden?

Dan nog de laatste vraag aan het college. Er is een fonds van 7,9 miljoen en er is sprake van een totaalbedrag van 8,1 miljoen – dat is dus twee ton meer. Hoe is dat te rijmen? En ook een belangrijke vraag: heeft het college al nagedacht over wat te doen wanneer de gelden uit het fonds op zijn en er nog steeds problemen zijn?

Mevrouw Louwes (PvdA): We kennen inmiddels allemaal de verhalen wel uit onze eigen omgeving. Mensen die deze winter onder een deken op de bank zitten omdat het zo ontzettend koud is in huis. Ze zetten de verwarming niet aan omdat ze bang zijn dat ze later de energierekening niet kunnen betalen. De overheid heeft de btw op energie tijdelijk tot 31 december verlaagd, heeft een energieplafond ingesteld en deelt een energietoeslag uit. De grote vraag is of dit voldoende is. In een flink aantal gevallen is het helaas een druppel op de gloeiende plaat. Zeker als je een klein inkomen hebt maar wel elke maand een voorschotnota krijgt, die in sommige situaties soms tot 90 procent van het inkomen beslaat. We kunnen ons goed voorstellen dat mensen hier wanhopig van worden. Hoe krijg je de eindjes dan nog aan elkaar geknoopt?

Er komt per 1 januari een prijsplafond. Hoe gaat dit plafond precies werken en welke effecten heeft het? Datzelfde geldt ook voor de energietoeslag 2023. Hoe gaat die eruitzien? Veel is nog niet duidelijk of onzeker. De fractie van de Partij van de Arbeid realiseert zich dat dit de hele situatie niet gemakkelijk maakt. Waar en wie ga je helpen? Waar is de nood het hoogst? En wie bepaalt wat nood is? De genoemde maatregelen zijn druppels, maar veel druppels maken wel een behoorlijke plas. Dit calamiteitenfonds, waarover we vanavond spreken, brengt het bij elkaar en legt daarmee de basis onder maatwerk, dat we nodig hebben om de gevolgen van de energiecrisis gericht aan te pakken. Het zal hoe dan ook in meer of mindere mate bijdragen aan de verbetering van de financiële situatie van een grote groep mensen en maatschappelijke organisaties of verenigingen.

De fractie van de PvdA heeft het college opgeroepen om in actie te komen en een plan te ontwikkelen om inwoners te ondersteunen tijdens deze energiecrisis. Het college heeft aan deze oproep gehoor gegeven met het voorliggende plan. Het voorstel dat nu voorligt, kan volgens de Partij van de Arbeid echt het verschil maken tussen bestaansonzekerheid en bestaanszekerheid. Mijn fractie is zeer tevreden over het resultaat.

Ik noem een aantal specifieke zaken. Er kan gericht maatwerk worden toegepast, er wordt rekening gehouden met het wel of niet ontvangen van de energietoeslag of andere regelingen, de uitbreiding van de doelgroep naar 150 procent van het wettelijk bestaansminimum. En de Partij van de Arbeid vindt de mogelijkheid om een hardheidsclausule toe te kunnen passen, een zeer goede ontwikkeling.

Hiermee kunnen ook inwoners die buiten de regelingen vallen, in uitzonderlijke situaties in aanmerking komen.

Dit voorstel kost veel geld en dat is het ons ook echt waard. Tegelijkertijd moeten we realistisch zijn en blijven en onderkennen we dat we als gemeente een dergelijk fonds niet jaren kunnen volhouden. Er zijn structurele oplossingen nodig. Het is u vast niet ontgaan dat de Partij van de Arbeid-fractie voorstander is van het principe 'voorkomen is beter dan genezen'. Wij vinden het dan ook een goed idee om de energiecoach een prominent onderdeel te laten zijn van dit plan. Elke vorm van verduurzaming is immers directe winst. We zien in dit voorstel dat verduurzaming voor organisaties op geld is gezet, dit in tegenstelling tot de inwoners. Dit heeft vast een goede reden. Kan het college dit toelichten?

Er is een keus gemaakt ten aanzien van maatschappelijke organisaties die in aanmerking komen voor het calamiteitenfonds. Er zijn meer organisaties die geen commerciële activiteiten uitvoeren en ook bekneld raken door de energienota. We noemen de Hospice Emmen als voorbeeld: kan het college ook hiernaar kijken?

Tot slot. De fractie van de PvdA vraagt zich af welke ideeën het college heeft om de aanvraag zo gemakkelijk en toegankelijk mogelijk te maken. En in het verlengde daarvan: hoe wordt geprobeerd zo veel mogelijk mensen te bereiken met deze regeling? Het calamiteitenfonds is een uitgestoken hand en dan moet de drempel om die hand vast te pakken, zo laag mogelijk zijn. Wij realiseren ons dat we wellicht iets te veel ingaan op de beleidsregels die een uitwerking zijn van dit raadsvoorstel. U kunt dat vertalen in de positieve houding over en de interesse die de Partij van de Arbeid heeft in dit raadsvoorstel.

De heer Wittendorp (CDA): Net als de andere partijen heeft het CDA Emmen de zorgen geuit over de kosten van energie voor onze inwoners. Mensen komen in de problemen. De energietoeslag van het Rijk is toereikend of men voldoet niet aan de voorwaarden. Dit is de prijs voor onze vrijheid: de oorlog in Oekraïne merken we allemaal in onze portemonnee. Voor de mensen met een kleinere portemonnee is er nu deze tijdelijke regeling energiekosten. Niet alleen huishoudens komen in de problemen, maar ook diverse organisaties zoals sportverenigingen en buurt- en dorpshuizen. Huishoudens en organisaties moeten worden geholpen en daarom kun je alleen voor deze regeling zijn.

Deze regeling is niet voor niets tijdelijk. Dat is net al ook gezegd: het is onmogelijk om deze financiële steun lang vol te houden. Daarom zijn wij ook erg blij met de voorwaarden voor verduurzaming die gesteld worden. Want naast deze tijdelijke regeling moet je ook structureel iets doen. Daarbij wil ik nog even refereren aan onze motie voor energiescans, die in ieder geval hier haar invulling krijgt.

Voor deze regeling gaan we gebruikmaken van het calamiteitenfonds. Dit hebben wij bij de Berap-II ingesteld en niet bij de Begroting voor 2023, zodat de gelden direct beschikbaar zijn. De vraag van het CDA is: in hoeverre is hiervan gebruikgemaakt – voor zover dat natuurlijk kan zonder raadsbesluit? Hoe gaat het nu en wat doen we nu al? Want dit is de eerste raadsvergadering na de begrotingsvergadering en sneller had het nog niet gekund. Volgens ons had dit dan ook in de Begroting 2023 gekund, zoals wij toen onze voorkeur hebben uitgesproken. Graag een reactie van het college.

Ook zijn wij blij met de zogenaamde schotten die zijn aangebracht tussen de onderdelen van deze regeling, zoals we gevraagd hebben bij de Berap en tijdens de informatieavond.

Dan moet er voor de leningen een voorziening getroffen worden. Daarover hebben wij een technische vraag gesteld aan de afdeling Financiën en die is afdoende beantwoord. Dat kun je het beste doen op het moment dat je de leningen daadwerkelijk versterkt.

En ten slotte niet onbelangrijk: de kosten voor bedrijfsvoering – net ook al genoemd door Wakker Emmen. Deze vinden wij erg hoog met 14 procent van het totaal. De verhoging van de energietoeslag van het Rijk van 800 naar 1.300 euro kostte 500 miljoen en daar kwam 50 miljoen aan bedrijfsvoering voor de gemeenten bij. Dat is dus 10 procent. Wij vinden dat je bij deze regeling ook naar zo'n percentage zou moeten streven. Want elke euro die je besteedt aan bedrijfsvoering, kan niet naar onze inwoners. Dat vinden wij toch wel het allerbelangrijkste, dat we onze inwoners tijdelijk helpen met de kosten, maar ook zeker structureel om minder energie te verbruiken.

De heer De Jonge (VVD): [Muziek klinkt uit een apparaat in de raadszaal.] Het kerstreces is al vroeg begonnen bij sommige mensen – maar dat terzijde. Nee, grapje.

Ter behandeling de tijdelijke regeling energiekosten. Tijdens de begrotingsvergadering heeft de VVD al aangegeven, graag de criteria te horen waaraan aanvragen moeten voldoen. Goed om te zien dat er duidelijke criteria zijn opgesteld. Zijn wij als VVD er dan gerust op? Nee, de VVD heeft nog wel wat kritische noten omtrent deze tijdelijke regeling.

Enerzijds wordt gesteld dat overbesteding niet wordt verwacht en leningen in principe worden terugbetaald, maar anderzijds wordt gesproken over vergroting van het risicoprofiel. De VVD hoort graag van het college hoe dit zit. Wat betreft de VVD moeten we extra scherp zijn op leningenrisico met betrekking tot energieleningen vanuit de gemeente.

De VVD ziet verder dat er 14 fte's worden begroot voor een jaar, terwijl de regeling loopt tot en met juni 2023. Dit vraagt ook om een uitleg. Daarnaast een andere opmerking hierover. In het verleden is vaak door het college over voorstellen vanuit de raad gezegd: 'We willen het wel, maar we hebben de menskracht er niet voor.' Nu gaan we 14 fte's vrijmaken hiervoor. Waarom kan het nu wel? Daarnaast vraagt de VVD zich af wat de gevolgen zijn voor de ambtelijke organisatie en waar we deze fte's gaan uithalen, zowel financieel als ook kijkend naar de werkdruk.

Dan de meerwaarde van de fulltime energiecoaches. We moeten juist inzetten op hulp bij verduurzaming: dat helpt de mensen en organisaties structureel en niet incidenteel. Samen met de woningbouwverenigingen moeten we hier volop inzetten. Wat ons betreft moeten we hier meer geld voor uittrekken. Is trouwens het effect van deze energiecoaches ook meetbaar? Wij horen dat graag.

Er wordt vanuit het noodfonds 1,1 miljoen uitgetrokken voor deze 14 fte's en de aanschaf van apparatuur. Dat is, wat net ook al werd gezegd, bijna 15 procent van het totale bedrag, terwijl er al 2 miljoen staat voor gezinnen die in nood zitten. Dit staat wat ons betreft in schril contrast met elkaar. Geef de mensen een hengel in plaats van een vis. De VVD bedoelt hiermee dat we mensen moeten helpen met verduurzamen om hiermee de kosten te kunnen verlagen. Eenmalig geld geven om de rekening te betalen, lost op de lange termijn niks op.

Wethouder Schrik gaf aan in het Dagblad van het Noorden dat hij is geschrokken van het aantal verenigingen dat met hoge nood bij hem aanklopte. Kan de wethouder concreet aangeven om hoeveel verenigingen het daadwerkelijk gaat? En is de oorzaak van deze nood alleen de stijgende energieprijzen of liggen er ook andere redenen aan ten grondslag? Kortom, creëren we hiermee niet een achterdeur die zorgt voor nog meer gelden voor deze problematiek waar we nog jaren last van zullen gaan hebben?

En dan bijna tot de afronding komend, een opmerking van wethouder Wanders in het Dagblad voor het Noorden: *'Als de pot leeg is, dan gaan we de gemeenteraad om extra geld vragen.'* Die opmerking baart ons toch wel wat zorgen. We kunnen immers niet altijd blijven spelen als – in deze tijden – de Kerstman. Een vraag aan wethouder Wanders: zet u hier ook de Armoedemonitor in?

De heer Kuiper (SP): Gezien de tijd waarin we leven – waarin de pandemie gevolgd wordt door een Europese oorlog, waardoor wij in een energiecrisis belanden – is het goed dat het college maatregelen gaat nemen. Met deze tijdelijke regeling voor energiekosten wordt een vangnet gecreëerd voor huishoudens en organisaties.

Onze fractie kan daar zeker niet tegen zijn. We hopen dan ook dat deze regeling veel ellende kan voorkomen, aangezien er nu al huishoudens letterlijk in de kou zitten. Men durft de verwarming niet aan te doen vanwege de berichten van hun energieleverancier. Veel huishoudens vrezen de afrekening aan het einde van de periode: wat moeten we bijbetalen? Dat kan in de duizenden euro's lopen, ongeacht wat je inkomen is.

De heer Bosma (PVV): Het lijkt de PVV uitermate belangrijk om, zoals in het voorstel staat, een soort van vangnet te creëren voor inwoners en verenigingen die in nood zijn geraakt door de gestegen energiekosten. Wel missen wij in dit voorstel het midden- en kleinbedrijf en bijvoorbeeld de kerken.

In het voorstel wordt verder gesproken over het inzetten van energiecoaches. We vragen ons af of de gemeente genoeg van deze energiecoaches heeft om alle aanvragen binnen afzienbare tijd af te handelen. Het mag niet zo zijn dat hierdoor een wachttijd ontstaat en er hierdoor mensen en/of verenigingen in de problemen raken.

Ten slotte: 2023 zal voor veel inwoners en verenigingen een moeilijk jaar worden. Maar we zijn als PVV blij met dit noodfonds voor energiekosten. Wel vragen we ons af in hoeverre de beschikbaar gestelde miljoenen toereikend zullen zijn voor de langere duur. Het is dus zaak om hierbij de vinger aan de pols te houden en na te denken over hoe nu verder.

De heer Pruisscher (ChristenUnie): We kunnen ons afvragen: welke taak heeft de overheid eigenlijk? Bij de ChristenUnie klinkt dan vaak het antwoord: zij is het schild voor de zwakkeren. Dat is een tamelijk oud gezegde, maar evengoed blijft die gedachte wel duidelijk en blijft die ook eigenlijk nog steeds gelden voor ons. En vanuit dat uitgangspunt is ook meteen wel duidelijk dat we dit een goed voorstel vinden.

Tegelijk voelt het ook wel een beetje als pleisters plakken: 'help Emmen de winter door'. Fundamenteel kunnen we namelijk de onderliggende problemen vaak maar moeilijk aanpakken. We zien ook helaas dat veel grote maatschappelijke thema's als het gaat om energie, levensonderhoud, wonen, gezondheid en ook zorg juist samenkomen bij mensen die dat maar moeilijk kunnen dragen. Wat dan voor ons de taak is, is om te voorkomen dat juist die druk op die doelgroep te groot wordt en hen onevenredig hard raakt. Goed dat we daar dus oog voor hebben in dit voorstel.

Het college stelt ook voor om gebruik te maken van een bepaald normverbruik als het gaat om energie. Dat wordt gebaseerd op een gemiddeld verbruik voor een bepaalde gezinssamenstelling. Door de bank genomen wonen mensen met een laag inkomen in een slechter geïsoleerd huis. Ze zijn ook niet in staat om zelf structurele duurzaamheidsmaatregelen te treffen. En die combinatie maakt het misschien wel wat onrechtvaardig. Want je houdt al niet over, woont al in een tochtig huis en krijgt dan wellicht, omdat je verbruik hoog is, ook nog geen tegemoetkoming van de gemeente. Nou kunnen we zeggen: dat zit in die hardheidsclausule. Daar zit bepaalde ruimte, maar ik wil toch van het college weten hoe zij die omstandigheden afwegen in dit specifieke geval.

Ook ondersteuning van organisaties krijgt onze instemming. Wel vragen we af of ook de levensbeschouwelijke organisaties ergens onder vallen. Ik twijfelde even of ik de vraag moest stellen. Want denkt u: gut, heb je weer zo'n ChristenUnie-kid dat weer over de kerk begint. Maar het gaat mij eigenlijk niet om de kerkgangers op zondagochtend: die kunnen echt wel een uurtje met de jas aan in de kerk zitten. Maar die gebouwen gebruiken ze ook door de week en dan hebben ze een maatschappelijke functie. Eigenlijk iets wat vergelijkbaar is met ook wijk- en dorpsgebouwen. Zeker monumentale gebouwen in onze gemeente die die functie hebben, krijgen een grote uitdaging. Vallen die nou ook ergens onder die categorieën? Ik hoor het graag van het college.

Over de budgetten: de vraag is eigenlijk of die gecombineerd kunnen worden – dus opgeteld. Want voor acute nood staat die 30.000 euro, maar tegelijk ook een tegemoetkoming voor verduurzaming van 7.500 euro en eventueel een lening voor 25.000 euro. Kunnen die gecombineerd worden?

Tot slot: over de te verstrekken leningen lopen we een risico. Daarvoor moet een voorziening worden getroffen van tussen de 10 en 30 procent. Op zich helemaal niet zo bijzonder, dat is ook wel gebruikelijk. Maar over die voorziening wordt verder niets gesteld in het voorstel. Dus ook niet of we een nieuwe voorziening instellen of dat we een bestaande voorziening zouden gebruiken. Daar zouden wij graag nog een reactie van het college op horen.

De heer Koops (D66): De oplopende energielasten brengen, ondanks flinke inspanningen van het Rijk, steeds meer mensen en organisaties in de problemen. Het is daarom prijzenswaardig dat het college op zoek is gegaan naar een lokaal vangnet. Daarbij waarderen wij het bovendien dat voor een toekenning uit het vangnet een tegenprestatie noodzakelijk wordt geacht. Dat sluit goed aan bij de tegemoetkomingen vanuit het Rijk, die erop gericht zijn om zowel de hardste klappen op te vangen als ook de blijvende noodzaak tot verduurzaming.

Wij denken echter ook dat die tegenprestatie, zoals die er nu staat voor inwoners – dus een gesprek met de energiecoach – nog te vrijblijvend is. Het advies dat de coach geeft, zou binnen de mogelijkheden gewoon opgevolgd moeten kunnen worden. Als die mogelijkheden er niet zijn, dan zou het geld uit dit vangnet of andere toepasselijke potjes daarvoor ingezet moeten worden. Geld dat aan verduurzamingsmaatregelen besteed wordt, levert op de lange termijn immers veel meer op voor de maatschappij, maar zeker ook voor onze inwoners. Niet dweilen, maar de kraan dicht.

Verder vinden wij het wat raar dat er met maar twee categorieën gewerkt gaat worden: de inkomens tot maximaal 120 procent en die tot maximaal 150 procent van de bijstandsnorm. Immers, bijzondere

bijstand, wat dit voorstel behelst, houdt al rekening met wat je meer verdient dan de bijstandsnorm. Daarom vinden wij de verwachting over welk percentage huishoudens besteden aan energiekosten, of dat nou 15 of 20 procent is, onnodig en bovendien ook ongepast.

Ook willen wij nog een flink vraagteken zetten – ik hoor hier andere partijen ook over – bij al het benodigde personeel voor de uitvoering van deze plannen. Is vijf tot zes uur per aanvraag niet heel erg veel? Is dat niet de gebruikelijke tijd die staat voor een compleet nieuwe bijstandsaanvraag? Verder vinden wij de rekensom uit het voorstel voor de benodigde 6,5 fte voor behandeling en toetsing ook niet bemoedigend. Immers, er wordt geschaald op 1.600 aanvragen. Als we de tijdsinschatting van vijf tot zes uur per aanvraag van het college aanhouden, is er een totaal aan maximaal 8.800 uren nodig om deze aanvragen te behandelen. Als je dat vervolgens door die 6,5 fte's deelt, brengt je dat op een totaal van ongeveer 1.350 uur werkdruk per fte. In 2022 is het aantal te werken uren voor een medewerker met een voltijds arbeidsovereenkomst iets meer dan 1.800 uur. Dus naast dat er al heel ruim wordt geschat op het aantal benodigde uren per aanvraag, zijn er per fte dus ook nog 1.800 min die 1.350 dus 450 verliesuren per fte per jaar. Dat kan wat ons betreft een stuk efficiënter. Al het geld uit het fonds dat we aan personeel moeten besteden, komt niet bij onze inwoners terecht.

Als afsluiting willen wij graag nog op het belang van goede communicatie wijzen – ik hoorde daarnet ook de PvdA daar een mooi pleidooi voor houden. We begrijpen uit het voorstel dat we door het college nog worden geïnformeerd over de definitieve start van en de communicatie over de regeling. Wij hopen dat alle stappen worden ondernomen om zo veel mogelijk inwoners te bereiken, omdat juist deze huishoudens en organisaties die gebaat zouden zijn bij deze tegemoetkomingen, waarschijnlijk al door de bomen het bos niet meer kunnen zien en ook echt moeilijk te bereiken zullen zijn.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Ja, we hebben net ook al van anderen gehoord dat de verhalen bekend zijn van de mensen die in de vrieskou zitten in hun huizen, de verwarming niet aanzetten en nog maar een deken erbij doen en nog een deken erbij. Dit omdat ze bang zijn om een hoge energierekening te krijgen. De noodzaak van dit vangnet is dus wel bekend en urgent. Dat er een vangnet komt, juicht GroenLinks toe. GroenLinks heeft al vaker de urgentie hiervan benoemd en die ook getracht middels een motie vorm te geven. We zijn blij om te zien dat in het vangnet ook aandacht is voor een groep die dikwijls bij diverse regelingen tussen wal en schip dreigt te raken.

Wij hebben nog wel een paar vragen en opmerkingen. We lezen in het stuk dat er een schatting is gemaakt ten aanzien van het aantal aanvragen. Volgens een snelle rekensom is dat 64 procent. In ieder geval met de 2.500 huishoudens zouden zo'n 1.600 mensen ongeveer die aanvraag doen. Het college was eerder heel erg trots dat het in Emmen op 80 à 85 procent zit van mensen die een aanvraag doen voor de energietoeslag. Waarom dan in dit geval deze schatting?

Door meerdere partijen zijn de uitvoeringskosten al benoemd. Ook voor GroenLinks lijkt dit wat aan de hoge kant, zeker ten opzichte van het hele budget. We zouden graag weten waarom dit nodig is.

Er is een subsidieplafond voor de organisaties: ook hier hebben we wat kanttekeningen bij. Het kan toch niet zo zijn dat je als organisatie net te laat bent, terwijl je er wel op recht hebt, en je pech hebt omdat het potje leeg is?

GroenLinks snapt wel dat door dit vangnet veel mensen, die nu in de problemen dreigen te raken, zullen worden geholpen om in ieder geval de ergste noden te ledigen.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Allereerst dank aan het college voor het voorstel. Hoewel wij er voorstander van zijn om de helpende hand te bieden aan eenieder die gebukt gaat onder de enorme inflatie, hebben wij toch nog een aantal vragen over dit stuk.

Bent u het met onze fractie eens dat er door de stijgende inflatie veel meer huishoudens graag besparende maatregelen zouden wensen dan de 150 procent Wbb die nu aangemerkt staat?

Wat betreft de organisaties die u in het voorstel wenst te helpen: waarom valt een geprivatiseerde sportinstelling wel onder de voorwaarden, maar een andere geprivatiseerde instelling niet?

Het risicoprofiel van 30 procent aan niet-terugbetaalde leningen lijkt ons vrij hoog en zorgelijk. Hoe wordt dit ondervangen?

Dan inderdaad ook van onze zijde de vraag waar de hoge uitvoeringskosten vandaan komen. De 14 fte's van wie u gebruik wenst te maken: gaat dit om tijdelijke contracten in dienst van de gemeente of worden deze via inhuur c.q. detachering vervuld? En daarop volgend: bezit de gemeente geen projectorganisatie vanuit welke deze tijdelijke organisatie gedraaid kan worden?

Reactie college

De heer Wanders (wethouder): Ik constateer in ieder geval dat we met elkaar nog steeds zorgen hebben over wat er achter voordeuren dan wel in sportkantine of achter kerkdeuren – laat ik die ook toch zo even benoemen – gebeurt en welke situaties we daar aantreffen. Dat maakt het ook wel een beetje lastig tussen waar we volgens mij ook onderscheid in moeten maken: dit is voor acute nood. Dit is voor de boodschappen van morgen.

Als het gaat over verduurzamingen, dan zijn die van de boodschappen voor volgend jaar, omdat dan je rekening op z'n minst lager is. Want van de verduurzamingsmaatregelen van nu kun je geen boodschappen doen. Dat is wel een van de aspecten die we hebben meegewogen bij het ontwerpen van deze regeling. Want nadrukkelijk: wij hebben natuurlijk ook bij de begrotingsbehandeling gezegd dat we de verduurzamingsslag graag willen maken en tegelijkertijd ook wel moeten inspelen op de situatie van nu.

Dat is ook een van de redenen waarom wij in het voorstel hebben staan dat wij naar de energiecoaches gaan die fulltime beschikbaar zijn, zodat je snel met mensen een afspraak kunt maken. Wij waarderen enorm – daar zal collega Schrik zometeen ook ongetwijfeld op terugkomen – de energiecoaches die we hebben, op vrijwillige basis. Maar we willen ook graag gewoon slagen kunnen maken als het gaat over de adviezen en de verduurzamingsmaatregelen die mensen zelf kunnen nemen. Het zijn vaak huurders die natuurlijk ook hun woning niet kunnen verduurzamen met een aantal kleine maatregelen en niet met de grote stappen die mogelijk zijn, omdat het een corporatiewoning betreft. Of, zoals u ongetwijfeld in de krant heeft gelezen, dat er bij de particuliere verhuurders vaak de slechtste energielabels zijn. Maar die nemen daar zelf niet de bouwkundige maatregelen voor. Dus wij zullen ze daar ook in moeten ondersteunen. Dus daarmee is verduurzaming ook lastiger te realiseren. Dat moeten we met de verhuurders regelen, daar hebben we ook met de corporaties afspraken over. Maar dat neemt niet weg dat dit wat ons betreft ook echt zit opgenomen in die hardheidsclausule.

Er werd net ook al gevraagd naar hoe we het energielabel meetellen. Als er redenen zijn waarom u boven de norm verbruikt die we met elkaar hebben proberen vast te stellen, krijgt u bezoek en dan wordt er gekeken wat daar nou aan achterliggende reden voor is. En zit u in een woning – laat ik even chargeren – met label Z, dan gaan we daar rekening mee houden. Hebt u een medische beperking die het noodzakelijk maakt dat de kachel wel op een bepaalde temperatuur moet aanstaan, dan gaan we daar rekening mee houden. Dat is de achterliggende gedachte bij die hardheidsclausule.

Tegelijkertijd hebt u het over de uitvoeringskosten. Dit is een maatwerkregeling. Wij moeten ook kijken naar de voorschotten. Het vergelijk met de energietoeslag zoals die door het Rijk wordt verstrekt: dat is een generieke maatregel die gekoppeld is aan louter aan inkomen. Dat betekent dat we daarbij ook een heleboel dingen digitaal kunnen doen. Dat gaat sneller, dan kunnen we een enkele toets doen. Maar hier gaat het ook over het voorschot en zit u boven het gemiddelde normverbruik, dan krijgt u bezoek. Dan wordt er gekeken hoe dat werkt.

Dat gaat wel in de uren zitten en in de vijf tot zes uur gaat het niet alleen over de aanvraag, het gaat over de afhandeling en over de betaling en eventueel bij een afwijzing ook over bezwaar een beroep. Dat zit er allemaal in versleuteld. Ik hoop dat ik daarmee in ieder geval over de uitvoeringskosten wat verduidelijking heb gegeven.

Natuurlijk zullen wij ernaar streven zo veel mogelijk geld bij de inwoners terecht te laten komen. Het is niet ons streven om een afdeling op te zetten en die te verwarmen en de inwoner in de kou laten zitten. We willen ook ervoor zorgen dat mensen tijdig en zo snel mogelijk een antwoord krijgen. Dat betekent dat je daar capaciteit voor nodig hebt. Tegelijkertijd hebben we ook capaciteit om die 1.300 euro energietoeslag volgend jaar van het Rijk ook weer bij de mensen terecht te laten komen. Dus we proberen dat ook nog weer in combinatie met elkaar te doen. Dus u mag van ons verwachten dat we daar slim en kritisch naar kijken.

De heer Pruischer (ChristenUnie): Dank aan de wethouder voor de toezegging om het energielabel van een huis mee te nemen: dat geeft inderdaad veel meer ruimte, denk ik. De vraag is dan wel het volgende. U stuurt mensen daarop af om dat gesprek te voeren. Welke tijd gaat eroverheen? Want ik kan me best voorstellen dat daar wel wat druk achter zit. Kan de wethouder daar wellicht wat over zeggen?

De heer Wanders (wethouder): Ik zou u graag een exact antwoord daarop willen geven, maar dat kan ik op dit moment niet. Wij zitten nu in de voorbereiding van de uitvoering. Daarom gaat de regeling ook niet op 1 januari open, als u vanavond het budget beschikbaar stelt. Maar dat zal half januari zijn. Want we willen graag ook al aan de voorkant natuurlijk proberen het zo in te richten dat iemand niet nodeloos een aanvraag indient, omdat hij of zij weet dat hij of zij het toch niet krijgt. Dat kunnen we niet uitsluiten: dat hebben we ook bij de energietoeslag gehad. Dat betekent dus ook: hoeveel aanvragen komen er in het begin binnen? Welke springen er boven het normverbruik uit? Die zullen er ook als eerste uit worden gefilterd om daar zo snel mogelijk contact mee op te nemen dan wel dat we ons daar in ieder geval een beeld bij vormen van wat wij daar achter die voordeur kunnen aantreffen.

Hoeveel gezinnen kunnen worden geholpen? Ja, dat hangt er ook even vanaf. Laat ik dan even beginnen bij de rekensom die mevrouw Van der Woude maakt. Ik denk dat u even een verkeerde interpretatie van het getal 2.500 in het voorstel heeft gemaakt. Wij hebben gerekend met een bandbreedte tussen hoeveel aanvragen we ongeveer kunnen verwachten. 2.500 was ook een inschatting, dus we hebben daarbij gerekend op enig moment met 1.600 maal een x bedrag. Dat is ook een inschatting, want laten we eerlijk zijn: 7.800 huishoudens in Emmen krijgen volgend jaar al die 1.300 euro. Dat is de eerste voorliggende voorziening die wij verrekenen. Dat zijn er al 7.800 in de categorie tot 120 procent. Dan hebben we nog 4.600 huishoudens in de categorie 120 tot 150 procent. Die krijgen die 1.300 euro niet. Wij kijken naar het gemiddelde inkomen van de aanvrager. Ik durf nu nog niet te zeggen hoeveel huishoudens dat zullen zijn. Wij hebben gerekend met een bepaalde bandbreedte.

Dat maakt ook dat ik inderdaad op een vraag van een journalist heb geantwoord: 'Wat als het geld op is?' Ik heb die vraag gehoord in november. Wij vragen als college om tijdig bij de raad terug te komen als de regeling het budget dreigt te overschrijden, om te kijken of we extra middelen vrij kunnen maken. Dat is uw recht en dan zal ik ook naar de raad terugmoeten. Dat gaan we dan ook doen. Dit in antwoord op de heer De Jonge van de VVD. Dat is volgens mij het financiële en het aantal huishoudens dat wij kunnen afhandelen. Ik hoop dat u heb kunnen uitleggen hoe het zit met de fte's.

Er was nog een vraag van het CDA: wat hebben we tot op heden gedaan? Dat hebben wij via de bijzondere bijstand gedaan en wat we daarin kunnen doen, hebben wij toegepast. Maar dat is wel arbeidsintensief, want dan gaat het in principe andersom werken. Dan ga je naar het draagkrachtbeginsel kijken en daarna naar welke ruimte daarin zit. Dat vraagt nog meer werk van elke aanvrager. We hebben daarom ook gekozen voor een tijdelijke regeling, omdat het daarmee in de uitvoering ook sneller, effectiever kan en het beter recht doet aan waar we het noodfonds voor hebben: acute nood. Want je zult op een of andere manier een uitvoeringskader moeten vaststellen om te bepalen wanneer er sprake is van acute nood. Dat hebben wij proberen weer te geven.

Dat dat geen sinecure is, mag blijken uit het feit dat het toch wel wat langer heeft geduurd dan wij ook hadden gehoopt bij de regeling. Want er zijn ook iedere keer maatregelen die nog weer langskomen, waar je dan weer wat op moet anticiperen. Daarom hebben wij de regeling voor de inwoners voor zes maanden vastgesteld, omdat er rijksregelingen zijn die aflopen en weer van start gaan. Gisteren bereikte ons het bericht over een noodfonds dat landelijk mogelijk weer wordt ingericht. Maar dat is een geprivatiseerd noodfonds. Dus we zullen ook kijken of er dan weer een voorliggende voorziening is. Nou, dat maakt dat het wat langer heeft geduurd. We maken gebruik van voorliggende voorzieningen, maar een tijdelijke regeling is in die zin sneller uitvoerbaar en hanteerbaarder, ook voor uitvoering en drukt ook de uitvoeringskosten, in plaats van vol inzetten op de bijzondere bijstand. En er is ook altijd nog een hardheidsclausule.

De Armoedemonitor, ten slotte. Wij ontwikkelen die bij de herijking sociaal domein. Dat hebben we volgens mij ook zo in de commissievergadering besproken bij het Rekenkamer-rapport over het SAM-beleid. Op dit moment zullen wij dit niet in de Armoedemonitor opnemen. Maar wij hebben wel gezegd dat wij straks gaan monitoren om hoeveel aanvragen, hoeveel termijnen het gaat, wat de gemiddelde toekenning is, zodat we ook tijdig bij uw raad terug kunnen zijn. Want wij hopen intern in ieder geval al eerder dan mei-juni te evalueren om te kijken wat de regeling doet en of er op rijksniveau wijzigingen zijn waarop we nog moeten anticiperen.

De heer Schrik (wethouder): Collega Wanders is al uitgebreid ingegaan op de regeling voor inwoners, dus ik zal mij voor nu beperken tot de regeling voor de organisaties. Allereerst ben ik blij te horen dat de regeling op een breed draagvlak van uw raad kan rekenen.

Dan de eerste vraag van Wakker Emmen: hoe is de verdeling van subsidies en leningen voor organisaties tot stand gekomen? Er is een inschatting geweest op basis van de informatie die wij de afgelopen periode hebben ontvangen vanuit de diverse organisaties. Hiermee is onze inschatting – dat stond ook in het voorstel – dat wij om en nabij 150 organisaties kunnen ondersteunen.

Dan de Partij van de Arbeid. Die refereerde aan het feit dat er meer organisaties die het moeilijk hebben. Als voorbeeld is de Hospice genoemd. Komen deze organisaties ook in aanmerking? Nou, zoals al aangegeven: op basis van signalen uit de samenleving van genoemde organisaties hebben wij voor deze organisaties gekozen zoals ze in de regeling staan. Daarnaast hebben wij ook een subsidierelatie met de genoemde relaties en dragen ze bij aan gemeentelijk beleid op het gebied van sociaal-cultureel werk, sport, gezondheid en cultuur. Helaas kunnen we niet alle organisaties en bedrijven helpen. Maar voor wat betreft de Hospice: die valt niet onder deze regeling. De provincie Drenthe heeft al aangegeven om de hospices in Drenthe te helpen die in financiële problemen zitten als gevolg van de verhoogde energierekening. Als het goed is, is de Hospice hier in Emmen hier ook reeds over geïnformeerd.

Dan de VVD. Die vroeg of het effect van de energiecoach ook meetbaar is. Zoals de heer Wanders ook al aangaf: onze energiecoaches geven een advies aan de inwoners. Het is uiteindelijk aan de inwoners wat ze daarmee doen. Maar we krijgen wel regelmatig van onze inwoners terug dat ze echt iets aan het advies hebben gehad en dat het ook heeft bijgedragen aan de vermindering van de energierekening.

Daarnaast moet voor de organisatie uiteindelijk een verduurzamingsregeling worden uitgevoerd. Die wordt achteraf ook gecheckt. Dus op die manier kunnen wij ook zien of dit daadwerkelijk tot effect heeft gesorteerd.

Daarnaast vroeg u ook om hoeveel verenigingen het precies gaat. De afgelopen weken heb ik diverse verenigingsavonden in de gebieden gehad. Vrijwel alle verenigingen hebben het op dit moment gewoon zwaar. Op het moment dat er een nieuw contract ligt, komen ze allemaal in de problemen. Ik heb al een keer eerder genoemd: er is een voetbalvereniging die per jaar 15.000 euro aan voorschot betaalde en dat is nu naar 40.000 euro gegaan. Die vereniging komt bij mij en zegt dat zij wat dat betreft nog maar één maand te gaan heeft en dat dan haar spaarpotje leeg is. Dus die doet echt een dringend beroep op deze regeling. Die zit er dus met smart op te wachten dat die kan ingaan. Zij heeft hier zelfs al een aanvraag bij ons ingediend. Dus zo hoog is de nood bij sportverenigingen. Maar niet alleen sportverenigingen, ook onze buurt- en dorpshuizen hebben het lastig op het moment dat er een nieuw contract is afgesloten. Daarvoor hebben we ook al enkele aanvragen binnengekregen.

Dan de ChristenUnie. Die vroeg nog of levensbeschouwende organisaties ook ergens onder vallen. Als ze als een wijk- of dorpscentrum worden gebruikt en er sociaal-culturele activiteiten worden uitgevoerd, dan past dit onder de bestaande regeling. Daarnaast heeft de provincie deze week een renteloze lening beschikbaar gesteld voor genoemde organisaties voor een verduurzamingsmaatregel.

Tot slot Hart voor Emmen. Dat vroeg nog waarom geprivatiseerde sportinstellingen wel en andere geprivatiseerde instellingen er niet onder vallen. De buurt- en dorpshuizen, sportverenigingen en culturele organisaties die zelf eigenaar zijn van een accommodatie, komen in aanmerking voor de regeling.

De heer Koops (D66): Ik wil de beide wethouders de kans geven om nog iets te vertellen, want ik heb nog twee vragen die niet beantwoord zijn. De eerste vraag is: is er een gesprek met een energiecoach *an sich* niet te vrijblijvend? Kunnen we dat niet concreter maken? Mijn tweede vraag: zou u nog een toelichting kunnen geven op wat precies de meerwaarde is van die twee inkomenscategorieën van maximaal 120 procent en maximaal 150 procent? Immers, als iemand al in aanmerking komt voor de bijzondere bijstand, wat maakt het dan uit hoeveel procent van het inkomen naar de energierekening toe gaat?

De heer Wanders (wethouder): Om bij de laatste vraag te beginnen: de raad heeft ons gevraagd om een fonds voor acute nood in te stellen. Daarbij horen criteria en in ieder geval een handelingskader om vast te stellen wanneer er sprake is van acute nood. We weten ook dat we in een heel bijzondere

situatie zitten waarbij voor nagenoeg iedereen de energienota is gestegen of op korte termijn zal stijgen. Tenzij je echt net je contract hebt verlengd voor een jaar of vier, vijf. Maar 80 procent van Nederland zit *in no time* zometeen in een variabel contract. Dus wij hebben daarvoor een aantal criteria opgesteld. Wij hebben gekeken naar wat acceptabel was bij wat je kwijt was bij je netto besteedbare inkomen. Zowel bij het Nibud als bij TNO hebben we gekeken welke criteria daarvoor zijn. Daarom hebben wij dit nu op een percentage gezet. Zoals ik net in een eerdere beantwoording ook aangaf: op het moment dat je er andersom naar kijkt, ga je het naar draagkrachtbeginsel doen. Dan wordt er inderdaad niet meer naar inkomen gekeken, maar dan weten we ook niet of wij kunnen vaststellen of iemand in acute nood. Daarom hebben we dit voor het uitvoeringskader zo vastgesteld. Als het gaat over het gesprek met de energiecoach: ook daarbij hebben wij overwogen of je dat verplicht gaat stellen dat je de adviezen opvolgt en of je dat vooraf of achteraf doet. Maar dan moet je ook kijken naar welk type huishoudens je dan helpt. Want daar zitten veel huurders et cetera bij. Wij vonden de ondersteuning als het gaat over welke tips je krijgt over hoe je je eigen huis en leven kunt inrichten, essentieel. Daarom hebben we ook dat normverbruik erbij ingefietst, zodat we wel twee factoren hebben waar we mee wegen en het gesprek aan kunnen gaan. Dat vonden wij voldoende bij de uitwerking van de regeling op dit moment.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Ik heb nog geen antwoord gekregen op de vraag of Wildlands op een of andere manier van het calamiteitenfonds gebruik kan maken.

De voorzitter: Oké, dat is meteen even een bruggetje naar wethouder Otter, die nog wat aanvullende informatie heeft.

De heer Otter (wethouder): Ja, daar hoopte ik al op. Dank u, voorzitter.

Bij dat hoge energieverbruik hebben we natuurlijk wel wat verschillende categorieën. Het eigen verbruik van de gemeente hebben we structureel denk ik op het goede niveau inmiddels in onze Begroting zitten. Over de inwoners hebben we het allemaal al gehad. Voor maatschappelijke organisaties in de sport, cultuur en buurthuizen hebben we nu iets bedacht voor één jaar.

Er is nog eigenlijk één categorie die overblijft: dat zijn de verbonden partijen. Dat is niet alleen Wildlands, maar we hebben ook een EMCO, een VND, een RUD en zo hebben we nog wel een rijtje verbonden partijen. Wat we al wel gedaan hebben, is een inschatting maken. We hebben allemaal opgevraagd wat iedereen verbruikt en vervolgens hebben we daar zelf wat kengetallen op losgelaten. Dus we zien dat daar nog wel een fors probleem ligt. Maar goed, het een en ander is ook weer afhankelijk van of ze al dan niet vaste contracten hebben. Maar daar ligt nog wel een behoorlijke strop op de loer. Om een indicatie te geven: dan praat je toch over een bedrag van tussen de 2 en 4 miljoen euro die daar nog ligt. Het is inderdaad de vraag: kan dat uit het calamiteitenfonds? Nou, met name het resultaat op de opvang Oekraïners is best wel substantieel. Dus uit de voeding van het calamiteitenfonds zouden we dit soort bedragen ook nog best wel kunnen opvangen. Daar zit eigenlijk – als ik het zo mag zeggen – niet mijn zorg. Mijn zorg zit in wat ‘het nieuwe normaal’ wordt voor onze inwoners, voor onze sportverenigingen, voor onze verbonden partijen. Nogmaals, we hebben ons eigen verbruik als gemeente structureel in de Begroting zitten. Maar voor al die andere is het eigenlijk allemaal één jaar en dan hopen wij dat het inderdaad weer normaal is. Nogmaals: daar zit de zorg.

Wij proberen daartoe ook steeds wel een doorkijk te maken naar de financiële draagkracht van de gemeente. Want het is ook niet alleen de energie die duurder wordt: de rente gaat omhoog, er liggen forse CAO-eisen, we hebben sowieso een hoge inflatie en alles wordt duurder. Dus wat we wel steeds proberen, is een inschatting te maken wat dit steeds voor de gemeentebegroting betekent. Het is Kerst, dus ik wil u ook niet met een angstig gevoel naar huis sturen.

In ieder geval, tot nu toe – of het moet enorm uit de klauwen lopen – denken wij dat wij voor al dit soort zaken de Begroting dusdanig voorzichtig hebben opgesteld dat wij voldoende *in control* zijn. Wij krijgen ook nog steeds geld van het Rijk; dat hebben we ook steeds duidelijk apart gezet voor kostenstijgingen. Dus wij denken dat wij al dit soort zaken nog best wel redelijk kunnen opvangen, mits het allemaal niet nog gekker wordt. Dan blijft voor de gemeente nog steeds ‘het ravijn’ staan: niet alleen voor de gemeente Emmen, maar voor alle gemeenten in Nederland. Dus tot en met 2025 kunnen wij ontzettend veel van dit soort dingen opvangen, maar in 2026 moet onze minister van Financiën toch nog wel een keer over de brug komen. Heel concreet: het kan uit het calamiteitenfonds, ook de

verbonden partijen. En we zullen natuurlijk ook richting de raad u steeds goed op de hoogte houden van wat er allemaal gebeurt op dit vlak.

Misschien nog even heel specifiek naar een aantal partijen over de voorziening voor leningen: moet je daar nu al rekening mee houden? Wij verstrekken die leningen. Daar staat natuurlijk, als het goed is, ook een kostenbesparing tegenover. Dus op voorhand te zeggen dat wij een deel van dat geld niet terug gaan krijgen? Het is even aangeduid: daar zit een soort bandbreedte in. Op dit moment gaan we ervan uit dat we een lening verstrekken. We gaan de komende tijd specifiek beoordelen of daar bepaalde risico's in zitten en of we daarvoor moeten reserveren. Op dit moment is het niet zo dat we op die 2 miljoen op voorhand al vijf ton afschrijven. Dat is niet de bedoeling. Nogmaals: daar staat ook een kostenbesparing tegenover, dus waarom zou dat ook direct tot afboeking moeten leiden? Maar ook hiervan zullen we de raad ook gewoon steeds goed meenemen via de vele p&c-documenten, zodat we u steeds een goed inzicht blijven geven.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Ik hoor de wethouder aangeven dat hij feitelijk nog niet wil ingaan op het risico. Maar er wordt wel een risicoprofiel gehanteerd bij het uitlenen van het geld van 15 tot 30 procent. Dus ik heb toch wel mijn vraagtekens erbij dat als we niet gaan reserveren, hoe wij dat gaan ondervangen op het moment dat het niet terugbetaald wordt.

De heer Otter (wethouder): Nou, laat ik het zo zeggen: dan praten wij over risico's van tonnen. Eigenlijk ging mijn betoog van daarnet over dat we problemen hebben die in de vele miljoenen lopen. Dus ik zou haast zeggen: ik wou dat het probleem vijf ton groot was, dus 25 procent van die 2 miljoen. Maar ik denk dat we veel grotere uitdagingen krijgen. Dat is allemaal een beetje samengevat in de kreet: wat 'het nieuwe normaal'? Er is ook gezegd naar onze inwoners: we hebben nu een vangnet, maar wat wordt 'het nieuwe normaal'? Als de prijzen zo hoog blijven, dan hebben we nog een enorme uitdaging met elkaar de komende tijd. Dus het risico op die leningen valt daar eigenlijk een beetje bij in het niet.

De heer Pruisscher (ChristenUnie): Nu we toch met de voorzieningen bezig zijn: ik zoek nu even naar de werkwijze die de wethouder voorstelt. In principe worden de voorzieningen door de raad ingesteld en ook gevuld. Zegt hij nu dat we na specifieke besluiten terugkomen met een voorstel om een voorziening te vullen of in te stellen? Of is er een bestaande voorziening waar al uit geput kan worden? Graag een duiding.

De heer Otter (wethouder): Nee, wat ik heb aangegeven is dat wij het risico hebben benoemd. Maar uiteindelijk worden de leningen verstrekt. Nogmaals: dat zijn investeringen waar ook dan energiebesparingen tegenover staan. Dus wij gaan dat gewoon blijven monitoren. En als het nodig is om een voorziening ervoor te vormen, dan komen we daarmee terug naar de raad.

Dat geldt natuurlijk een beetje voor alle bedragen die vanavond over tafel gaan. Dat zijn allemaal inschattingen. Ook de kosten voor de organisatie zijn het allemaal inschattingen, het is allemaal in hoog tempo geprobeerd te rekenen en in te schatten. Maar de praktijk zal de komende tijd uitwijzen hoe het beslag op die middelen gaat worden. Daar zullen we steeds de raad goed informeren over hoe dat verlopen is en wat de verschillen zijn.

De voorzitter: Dit is de reactie van het college in eerste termijn. Wie heeft er behoefte aan een tweede termijn? Het woord is als eerste weer aan de heer Hoogenberg van Wakker Emmen.

Tweede termijn

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): We zijn blij met de antwoorden, moet ik zeggen. Het zijn afdoende antwoorden wat ons betreft en we zijn ook blij met het voorstel. Ook mooie vragen trouwens van de collega-raadsleden: mooi dat die antwoorden daarop ook helder en duidelijk waren wat mij betreft.

Het blijkt maar weer dat wij toch tevreden moeten zijn met de behoedzame opstelling die wij hebben gekozen bij de Begroting en die de ruimte heeft gegeven om dit soort dingen te kunnen doen. Ik wil ook richting wethouder Otter nog even iets aangeven over wat 'het nieuwe normaal' wordt. Ja, daar

ben ik ook wel benieuwd naar. Maar het is wel zo dat het heel goed is dat wij nu dit vangnet kunnen bieden aan de bewoners en de instellingen in onze gemeente. Dus wij gaan akkoord met het voorstel.

De heer Wittendorp (CDA): Even een kleine opmerking op het verhaal van wethouder Otter ten aanzien van de energiekosten van de gemeente, dat die onder controle zijn c.q. in de Begroting zitten. Dat was voor ons een beetje een overbodig verhaal, want dat hadden wij gemerkt aan de temperatuur hier in de zaal. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Kijk aan. Bedoelt u de gevoelstemperatuur of de echte temperatuur? Mevrouw Louwes.

Mevrouw Louwes (PvdA): In ieder geval heel erg bedankt voor de heldere uitleg die we net hebben gehad op de vragen die we nog hadden. Er is voor ons in ieder geval nog wel één vraag overeind blijven staan: hoe gaan we dat nou in de communicatie doen? Hoe zorgen we voor een zo groot mogelijk bereik, zodat het bij zo veel mogelijk mensen onder de aandacht wordt gebracht?

Het verhaal van de verbonden partijen viel ons even rauw op onze dak. De wethouder geeft ook wel aan dat hij ons niet met een rotgevoel de feestdagen in wil sturen. Wij waren heel enthousiast over dit voorstel en dat zijn wij nog steeds. Want wij vinden dat wij zo snel mogelijk hiermee aan de slag moeten gaan. De wethouder geeft zelf al aan dat hij bij ons terugkomt zodra dit problemen oplevert. Wij gaan daar ook zeker van uit als dat inderdaad het geval mocht zijn.

Wij zullen in ieder geval vol overtuiging voor dit voorstel stemmen.

De heer Koops (D66): Dank aan de wethouders voor de beantwoording in eerste termijn. Wethouder Wanders heeft net duidelijk uitgelegd dat maatwerk tijd kost en dat daarmee ook de personeelsinzet te verklaren valt. Tot zover kunnen wij het redelijk volgen. Ook denken wij nog steeds dat de betrokken ambtenaren zeker niet hoeven in te boeten op hun pauzes.

Wat we echter moeilijker begrijpen, is dat dan wel wordt vastgehouden aan die twee categorieën. Als dat onderscheid tussen die categorieën komt te vervallen, wordt het allemaal immers een stuk generieker en daarmee sneller. Het risico dat je net iets te veel mensen tegemoetkomt in hun kosten, is een risico dat wij graag aanvaarden.

Daarnaast zou ik graag willen benadrukken dat ik de inzet van de energiecoaches ook erg op prijs stel. Naar aanleiding van het goede voorbeeld van wethouder Schrik heb ik zelf ook een energiecoach thuis uitgenodigd en die heeft mij oprecht van goed advies voorzien. Daarom vind ik het ook zo jammer dat dat advies straks niet, voor zover mogelijk, bindend zal zijn. We blijven dan pleisters plakken. Het zou zo goed zijn als we dat over een jaar of twee jaar niet weer hoeven te doen.

De heer De Jonge (VVD): Het punt dat D66 net als laatste aanhaalt, daar kan ik helemaal meegaan. Alleen een gesprek of een advies is prima, maar wij zien graag ook de resultaten daaruit. Anders is het toch jammer dat het niet echt goed meetbaar is.

Mevrouw Louwes (PvdA): Ja, dan heb ik toch nog even een vraag voor zowel D66 als de VVD. Want ik hoor ontzettend goede ideeën over dat we ook de stap daarna nog moeten maken in de verduurzamingsslag. U zit allebei met uw partij in Den Haag. Zou u dan alstublieft daar een oproep willen doen om ervoor te zorgen dat er enorme pot met geld deze kant op komt, zodat we ervoor kunnen zorgen dat we ook dat soort dingen gestand kunnen doen?

De voorzitter: Die beiden zitten hier, maar ik zit ook weleens in Den Haag. Maar ik snap wat u bedoelt.

Mevrouw Louwes (PvdA): Ik bedoelde natuurlijk het kabinet.

De heer Koops (D66): U was me al een beetje voor. Maar volgens mij heeft de PvdA ook goede Kamerleden die dat vanuit de oppositie ook regelmatig doen. Ik kan me helemaal vinden in de oproep van mevrouw Louwes. Dat heb ik gedaan, dat blijf ik doen, dat zal ik ook in de toekomst blijven doen – absoluut.

De heer De Jonge (VVD): Maar dat doen wij natuurlijk ook in Den Haag: dat hebben we ook bij de Nedersaksenlijn gedaan – daar weet wethouder Rink ook van. Dus dat zullen we ook op dit gebied blijven doen.

Ik ga verder. Ik had nog een paar punten die volgens mij openstonden. Over de organisatie: misschien is die vraag wel beantwoord. Maar er werd begroot voor een jaar, terwijl de regeling over een halfjaar loopt. Die heb ik nog niet helemaal scherp. Misschien is het al wel verteld, maar dan heb ik dat gemist. Als laatste iets over de organisatie – dat werd ook gevraagd door Hart voor Emmen. Worden die fte's nou uit de organisatie zelf gehaald? En wat betekent dat voor onze organisatie qua werkdruk et cetera? Want daar hebben we nogal wat vraagtekens bij.

Reactie college

De heer Wanders (wethouder): Even beginnend bij de vragen van D66. Ik denk dat ik ook even zat te zoeken naar wat nou precies de vraag was. Hebben wij nou een bovengrens gesteld en is die nodig? Laat ik hem zo even vertalen. Naarmate je verder bij het bestaansminimum wegraakt, raakt het karakter van de bijzondere bijstand ook weg en daarmee de houdbaarheid. Dan komen we wel iets verder bij de inkomenspolitiek. Zoals u weet, mogen wij die niet bedrijven. Dus dat is aan iemand anders voorbehouden in dit land: het Rijk.

Tegelijkertijd is het wel bij de bijzondere bijstand van toepassing dat een hogere reële bijdrage mag worden verwacht naarmate je inkomen hoger is. Daar hebben wij invulling aan proberen te geven, ook kijkend naar de discussie die we eerder hebben gehad over de energietoeslag, kijkend naar de grenzen die daarbij worden gesteld en wat zo ongeveer gebruikelijk is. Dit is het criterium. Daar kunnen we wat van vinden, daar kunnen we wat bijdoen of wat afdoen, maar we proberen ook een houdbare en uitvoerbare regeling te hebben. Op deze manier sluit die denk ik aan bij waar we zijn.

Als het over de vraag of de fte's uit de organisatie komen: nee, wij proberen hier mensen voor te werven. Daarvoor moeten we ook voor de energietoeslag mensen extern aantrekken. Dat gaat vanzelfsprekend over tijdelijke contracten zijn, omdat het ook een tijdelijke opdracht betreft. Daar zit ook een deel van de regeling in en we kijken hoe dat loopt. Wij zullen dat vanzelfsprekend, zoals ik in de eerste termijn ook zei, ook effectief proberen te combineren. Maar het gaat van buitenaf en dat zou de werkdruk in die zin voor een deel verlichten. Bij de gewone werkzaamheden zou het werk ook oplopen bij de afdeling Kwaliteit et cetera. Maar we proberen dat in ieder geval niet buitensporig te laten zijn. Want we hebben ook een afbreukrisico op andere punten.

Dat brengt me misschien nog wel even terug bij de eerste termijn en de rekensom die D66 maakte. Volgens de overheidsnorm, volgens welke wij ook de formatieberekeningen doen, zijn de directe productieve uren op een product 1.410 uur om precies te zijn – uit mijn hoofd. En dan komen wij daar aardig op uit met de berekening zoals we die nu hebben gemaakt. Dan volgen wij daarbij ook een aantal normen dat in de gids staat. De mensen hebben ook werkoverleg en andere zaken die niet direct productief zijn, maar volgens mij wel uiteindelijk bijdragen aan de kwaliteit van het geheel.

Belangrijkste van de regeling is in ieder geval – dan sluit ik even bij de Partij van de Arbeid af – de vraag hoe we nou onze inwoners bereiken. Deze week hebt u wellicht in de Emmer Courant en in de huis-aan-huisbladen al de informatie gezien. En anders kunt u die nog opzoeken. Maar wij zijn een uitgebreide campagne begonnen over alle mogelijkheden die er zijn voor mensen, juist om ze ondersteuning te bieden. Wij hebben deze week een werkplaats energiearmoede gehad met diverse organisaties en partijen in deze zaal vanuit het maatschappelijk middenveld, om samen te kijken hoe wij nou zo dicht mogelijk bij die inwoners komen en hoe we ervoor zorgen dat die inwoners over die drempel heen komen. Want een regeling of een vangnet heeft geen nut als je er vervolgens niet onder kunt vallen of er niet naartoe durft te lopen. Daar proberen wij op allerlei manieren en via allerlei gremia die inwoner te bereiken. De ideeën die voorbijkwamen, variëren van bij de supermarkt staan met een groep mensen om ze er elke week op te wijzen, hopen dat ze erop afkomen. Of via de school of via de moskee of kerk om mensen te blijven wijzen op de mogelijkheden. Maar het gaat vooral over bekendheid. Dat doen we met een uitgebreide campagne met speciaal ontwikkeld materiaal. Maar dat geldt voor alle regelingen die er zijn en een van die regelingen is deze, als u vanavond akkoord gaat met het raadsvoorstel. Maar die indruk heb ik tot op heden wel.

De heer Schrik (wethouder): Ja, er is nog één vraag van de VVD blijven liggen en die gaat over de begroting voor één jaar en de regeling die loopt tot en met 30 juni. In artikel 3, lid 2 staat dat de organisaties kunnen aanvragen tot en met 30 juni. Maar in artikel 5, lid 2 staat benoemd dat ze voor een jaar een vergoeding krijgen. Dus daarom hebben we ook voor een jaar begroot.

De voorzitter: Oké. Hebben we daarmee de beraadslagingen over dit onderwerp voltooid? Dat is het geval.

Besluitvorming

De voorzitter: Dan kunnen we over naar de besluitvorming. Wie heeft er behoefte aan een stemverklaring? Dat is in ieder geval meneer De Jong van Hart voor Emmen.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Ik heb enorm getwijfeld over wel of niet akkoord gaan met het voorstel dat hier momenteel op tafel ligt. Dat zit hem met name in wat ik vind de kapitaalvernietiging gezien het aantal fte's dat ervoor ingehuurd moet worden. Ik heb toch ook zorgen bij het risicoprofiel dat neergelegd wordt. Ik vind 30 procent een hoog risicoprofiel. Wij zullen voor stemmen omdat de armoede in die zin op dit moment gigantisch begint op te lopen en het heel goed is om mensen wel extra steun te bieden. Maar ik wilde dit wel meegeven.

De voorzitter: Dank u wel. Dat waren de stemverklaringen?

Dan kunnen we overgaan naar de besluitvorming. Wie is voor dit voorstel? Dank u wel. Dan mag ik concluderen dat de raad unaniem voor dit voorstel is, met inachtneming van de stemverklaring van de fractie van Hart voor Emmen. Aldus besloten.

B2. Nieuwe werkwijze raad

De voorzitter: Dan gaan we over naar het laatste bespreekpunt en dat is de nieuwe werkwijze van de raad. Daar is aan gewerkt door een werkgroep, die ook 'Nieuwe Werkwijze Raad' heet. Namens die werkgroep zal de heer Pruisscher het voorstel toelichten. In eerste termijn kunt u dan reageren en waar nodig verduidelijkende vragen stellen. De heer Pruisscher en mevrouw Louwes zullen namens de werkgroep de vragen beantwoorden: zo is het mij meegedeeld door de werkgroep.

Ik geef nu dan het woord aan meneer Pruisscher voor een korte toelichting.

Inleiding Werkgroep Nieuwe Werkwijze Raad

De heer Pruisscher (lid Werkgroep Nieuwe Werkwijze Raad): In juni zaten we met elkaar op de hei – althans, in de Fijnfabriek en in het Atlas Theater. Daar begonnen we met de vraag: wat voor gemeenteraad willen we eigenlijk zijn? Daar is ook een eerste denkrichting helder geworden: we willen zelf sturen, meer de leiding nemen in het politieke proces en ook meer debatteren met elkaar en meer in gesprek met de samenleving. Met die denkrichting zijn wij als werkgroep aan de slag gegaan. Binnen twee maanden hebben we zes keer met elkaar vergaderd: dat zijn bijna collegefrequenties. Maar goed, dat was intensief maar geeft ook wel de gelegenheid om echt met elkaar meters te maken. Dat resulteert in een eerste rapport van ruim tien kantjes met voorstellen.

Tegelijkertijd is twee maanden ook wel kort. Dat hebben we ook gemerkt. Er zit hier in het advies een aantal zaken waar we mee willen experimenteren, waarbij we ruimte en tijd met elkaar moeten nemen om te beproeven hoe dit nou werkt en waarbij nog uitwerking nodig is. Op andere thema's zijn we nog niet eens toegekomen aan een inhoudelijk goede behandeling. Bijvoorbeeld om meer aandacht te geven aan de verhouding tussen samenleving en overheid, denk ook aan participatie en communicatie. Maar ook groter zoals onze vergaderstructuur: het al dan niet werken met de commissies, de indeling daarvan, maar ook de bemensing daarvan. Dat vraagt om veel meer uitwerking, gesprekken en ideeën. We zetten vandaag al de eerste belangrijke stap, maar we zijn er ook van overtuigd dat er nog vele moeten volgen.

Dat gaan we dan natuurlijk met verve doen als de raad daarmee akkoord gaat. Dan zijn er natuurlijk eerst wel haar opmerkingen en vragen om aan ons mee te geven en in de duofunctie met mevrouw Louwes reageer ik daar dan op.

Eerste termijn

De heer Bosma (PVV): Allereerst wil ik de werkgroep voor de vele tijd die in het uitwerken van dit voorstel is gestoken. Het adviesrapport kent tal van verbeterpunten die het functioneren van de raad zou kunnen gaan verbeteren.

Wij van de PVV zouden gezien de enorme werkdruk, vooral voor de kleinere partijen, de werkgroep willen meegeven om alsnog mogelijk te maken dat en/of te willen onderzoeken of kleinere partijen een extern commissielid zouden kunnen inzetten in de toekomst. Tijdens de herijking van het RVO in 2023 zou dit dan ter tafel kunnen komen. Dit zou namelijk niet alleen de werkdruk voor de kleinere partijen drastisch verminderen, maar zou tevens de kwaliteit van de discussies ten goede komen.

De PVV zal dit voorstel mede door de verbeterpunten steunen.

De heer Wittendorp (CDA): Een bijdrage met een wat klassieke opbouw en een opbouw die dan ook begint met iets positiefs. Dat is dat wij onze complimenten en dank willen uitspreken naar de werkgroep. Er is in korte tijd veel en goed werk verricht – de heer Pruisscher zei het al. In ieder geval, dat ‘veel en goed’ nemen wij voor onze rekening. Dank, dus.

Dan komt de ‘maar’ in die klassieke opbouw. De heer Pruisscher zei het net zelf ook al: de opdracht was om een vergadersysteem te ontwikkelen dat efficiënt is, het onderlinge debat tussen de raadsleden versterkt en meer ruimte biedt voor interactie met de inwoners. En dat versterken van het onderlinge debat komt nog niet echt goed uit de verf – dat heeft de Pruisscher net al aangegeven. Dus terecht dat zo’n huidige werkwijze niet zomaar verandert: daar is een cultuurverandering voor nodig en dat kost tijd.

Dat de inrichting van deze zaal niet bijdraagt aan dat onderlinge debat, is voor het CDA niets nieuws. We hebben natuurlijk niet voor niks hiervoor een motie ingediend bij de behandeling van de Kadernota eerder dit jaar. Wij zijn dan ook blij dat de permanente werkgroep hiermee aan de slag kan.

Daarmee wil ik deze bijdrage ook positief eindigen. Dat is instemmen met die permanente werkgroep: dat lijkt ons echt heel goed en dan met name voor het verbeteren van het onderlinge debat. Want een goede discussie binnen de raad kan het dualisme alleen maar versterken.

Wij willen de werkgroep veel wijsheid toewensen.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Ja, ook van mijn kant – zeg ik dan maar even persoonlijk – dank aan de Werkgroep Werkwijze die zo voortvarend te werk is gegaan en in heel korte tijd ontzettend veel werk heeft verricht. En daarvoor verdient deze werkgroep veel waardering.

Het is ook mooi en goed geweest dat zij hun ideeën hebben aangehouden tegen diverse geledingen in de raad. Dat hebben wij ook gewaardeerd, heb ik ook gewaardeerd. Er is met diverse betrokken gesproken, er is afstemming geweest en er is geklankbord.

In mijn en onze ogen geven de voorstellen de mogelijkheden aan de raad om zich verder sterk te maken, te bekwamen, te professionaliseren en ook sterk te maken richting college en zich sterk te laten voeden vanuit de samenleving. En zich ook beter te positioneren, want dat is denk ik wel nodig.

In het besef dat niet elke werkwijze c.q. vernieuwing meteen ook iets goeds oplevert, is het ook heel verstandig geweest dat de voorstellen zijn gecategoriseerd en dat er dus uitgegaan wordt van een aantal voorstellen waarop meteen wordt doorgepakkt, waarmee wordt geëxperimenteerd om ervaring op te doen, maar ook om kritisch te kijken of echt wel iets oplevert. Er worden nieuwe werkafspraken gemaakt en dat is denk ik ook verstandig. Er zijn nog voorstellen die nadere uitwerking nodig hebben. De heer Pruisscher noemde er al een paar, zoals ook bijvoorbeeld het opschalen in participatie. Dat vergt domweg veel tijd en oefenen. Want dat is iets wat al langer onder ons is. Het is een beetje een containerbegrip geworden en ook een modewoord, maar daar zal gewoon aan gewerkt moeten worden. Werkenderweg zul je daar wijs in moeten worden.

Dit alles moet zich dan ontwikkelen in de commissie- en raadsdynamiek zoals we die kennen, maar waar we dus ook in moeten veranderen. Dus zijn onze eigen houding en gedrag van groot belang. Ook onze instelling, onze intrinsieke motivatie om te willen veranderen. Dat valt niet mee: mijn ervaring is dat dat zomaar twee raadsperiodes kan duren voordat het echt goed werkt. Dus dat is ook een oproep aan de jongere raadsleden onder ons: houd vol, want je moet ook een stukje geheugen opbouwen. Het is niet verstandig om na één periode weer te vertrekken.

De voorzitter: Gaat u snel door, meneer Huttinga, want dit roept allerlei interrupties op.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Ja, dit moest even landen.

De voorzitter: Nee, we hebben hem nu.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Ik mag dat zeggen volgens mij.

Goed. Ten slotte, voorzitter, kan ik u meedelen dat zo op de valreep van dit jaar, ik de toekomst naar 2023 toe, ook in deze raad, met vertrouwen tegemoet zie. Zeker als wij zo'n enthousiaste, voortvarende club hebben en houden. Want daar gaat het om: die 'werkwijzeclub' moet er blijven, want ik denk dat het verstandig dat we permanent aandacht blijven schenken aan onze werkwijze.

De heer Koops (D66): Ja, wanneer ik de kans krijg om over democratie te praten en daarbij ook quotes aan te halen uit ons appèl, dan maak ik daar uiteraard graag gebruik van. D66 is namelijk opgericht uit – en ik citeer: *'een gevoel van hachelijkheid aangaande sommige verschijnselen in onze parlementaire democratie.'* In de vervoloparaagraaf wordt duidelijk gemaakt wat daarmee wordt bedoeld. Ik citeer opnieuw: *'Wij zijn van mening dat ons staatsbestel bedroevend functioneert. Het politieke spel moet nog steeds worden gespeeld volgens de regels die dateren uit de vorige eeuw. Die regels zijn jaren na 1840 opgesteld voor een maatschappij die niet te vergelijken is met de onze. De turbulente ontwikkelingen sinds 1900 hebben onze samenleving immers ingrijpend veranderd. En nog steeds moeten regeerders en parlementen het doen met de codes van een voorbij tijdperk. De laatste jaren presenteren de bittere gevolgen daarvan zich met een steeds grotere frequentie.'* Einde citaat.

Het mag duidelijk zijn dat wij er erg blij mee zijn dat deze raadsperiode een werkgroep aan de slag is gegaan met de vernieuwing van de werkwijze van de raad. Want de voordelen zijn overduidelijk, al zou ik dat wellicht nu iets minder scherp stellen. Het adviesrapport dat voorligt, verdient bovendien complimenten, net als aan alle deelnemers van de werkgroep. Er is nog genoeg te doen en er is genoeg ruimte voor uitbreiding en verdere experimenten, maar met deze basis kunnen we als raad en als college al flink aan de slag.

Als enige opmerking willen wij nog wel meegeven dat wij een einddatum missen voor beslispunt 4, de experimenten, en dat lid 9 van beslispunt 4 wel heel weinig ambitie uitspreekt. Dus: wanneer houdt het experimenteren op en wanneer kunnen wij de nieuwe verordening verwachten? En één keer per halfjaar een werkbezoek: dat moet toch altijd wel lukken?

Reactie Werkgroep Nieuwe Werkwijze Raad

Mevrouw Louwes (lid Werkgroep Nieuwe Werkwijze Raad): Ik vind het in ieder geval mooi om te horen dat het werk dat wij als werkgroep hebben gedaan, gewaardeerd wordt. We hebben dat inderdaad – meneer Pruisscher zei het net al – met heel veel plezier gedaan. Er is een aantal zaken dat nog meegegeven wordt aan de nieuwe werkgroep die ingesteld gaat worden. Ik hoor dan dingen over een extra commissielid, een nieuwe raadszaal – nou, zo kunnen we nog wel even een aantal dingen noemen dat aan de orde is geweest. Dat zijn allemaal dingen die inderdaad voorbehouden zijn aan de nieuwe werkgroep die er straks mee aan de slag gaat.

Het is inderdaad erg krap geweest om in een heel kort tijdsbestek een aantal dingen te doen. De meneer van de ChristenUnie haakte daar net ook al op aan. De heer Huttinga was dat.

De voorzitter: Ons nieuwe raadslid, de heer Huttinga. Welkom aan de heer Huttinga! Fijn dat u erbij bent!

Mevrouw Louwes (lid Werkgroep Nieuwe Werkwijze Raad): Ja, hij zit ook nog maar zo kort in de raad! Ja. Nee, maar die gaf net ook al aan dat het gewoon heel goed is om eerst goed te experimenteren. Nou, dat gaan we inderdaad met een aantal voorstellen doen. Er is een aantal voorstellen dat we direct kunnen gaan doorvoeren en er is een aantal zaken dat nog ontwikkeling behoeft.

Ik denk dat de werkgroep nog ontzettend leuke taak heeft om daarmee verder te gaan. Nou hoop ik niet dat ik alle gras voor jouw voeten heb weggemaaid, Roy.

De heer Pruisscher (lid Werkgroep Nieuwe Werkwijze Raad): Nee hoor, want we hadden van meneer Koops nog de vraag: wanneer houden we eigenlijk op met experimenteren? We hebben voorzien om volgend jaar ook het Reglement van Orde aan te passen. Dus in die zin is dat al een einddatum. Maar u ziet nou wat wij in twee maanden opleveren, dus als we eenmaal aan de gang gaan, wie weet wat voor experimenten er allemaal nog meer volgen. Hopelijk biedt dat enige soelaas.

Tweede termijn

De heer Huttinga (ChristenUnie): Ja, even inhakend op die laatste opmerking. Want ik denk juist dat het belangrijk is dat we onszelf geen halt toeroepen. Zeker deze tijd met al die dynamiek vraagt om een constante evaluatie en evolutie in het werken.

De voorzitter: Anderen nog? Dat is niet het geval? Dank u wel voor de beantwoording. Dan wacht ik even totdat het duo Louwes-Pruisscher weer gaat zitten – voor al uw bruiloften en partijen.

Besluitvorming

De voorzitter: In ernst, dan gaan we over tot de besluitvorming met uw welnemen. Is er behoefte aan een stemverklaring? Dat is niet het geval, constateer ik.

Het gaat over het besluit om onder andere kennis te nemen van het adviesrapport ‘De nieuwe werkwijze raad’. Voorts worden er enkele benoemingen verlengd, wordt er een permanente Werkgroep Werkwijze Raad ingericht en worden de experimenten via een elftal voorstellen genoemd. Kan ik het zo in stemming brengen? Ja? Wie is voor dit raadsvoorstel? Dank u wel. Dan mag ik concluderen dat daarmee dit voorstel unaniem is aangenomen.

Met inderdaad de complimenten aan de werkgroep die dit allemaal heeft voorbereid. Dank u wel, maar we zijn er nog niet. Dit is een besluit met een puntkomma.

B3. Motie D66 ‘Versterken hoogste orgaan’

(Ter vergadering ingetrokken door de fractie van D66)

B4. Vaststellen lijst A ‘ingekomen stukken’ en mededelingen

De voorzitter: Dan gaan wij naar agendapunt B4, de lijst met de ingekomen stukken ter vaststelling. Akkoord? Dat is het geval.

Er zijn geen nadere mededelingen.

B5. Sluiting

De voorzitter: Dan kom ik bij de sluiting. Alvorens ik dat doe, nog even een paar zaken.

Iemand wees me daar ook nog een keer op: als we even terugblikken naar vorig jaar om deze tijd, dan zul je zien dat we in een heel andere fase zijn terechtgekomen. Vorig jaar zo vlak voor de Kerst doken we in één keer in een lockdown die er echt mocht zijn. Op gegeven moment ging alles weer dicht: de horeca ging dicht, geen evenementen meer et cetera, et cetera. Ook nog wel met een heel somber vooruitblik op hoelang dat allemaal wel niet zou duren. We hebben het vandaag bijvoorbeeld ook over Wildlands gehad. Voor de goede orde: aan het begin van dit kalenderjaar was Wildlands nog gewoon gesloten. We vergeten dat, maar dat is een periode die in die zin nog eigenlijk heel kort achter ons ligt. Vandaag ging het over ‘het nieuwe normaal’. Nou, daar waar we dachten dat we in een soort normaliseringsfase zouden komen, is corona afgelopen en kwamen we als burgemeesters bij elkaar voor een heel ander thema. Want meneer Poetin had bedacht om iets anders te gaan doen aan de oostkant van Europa. In één keer ontstond er weer een heel ander soort dynamiek. Dus ik zat ook wat te kauwen op die woorden ‘het nieuwe normaal’: dat is echt zoeken. Tegen mensen die denken dat we op weg zullen gaan naar een nieuw normaal en er wel weer een nieuw kristalliseringspunt zal ontstaan, zeg ik: daar geloof ik eigenlijk helemaal niets van.

Ik denk dat we verder op weg gaan en dan niet van crisis naar crisis. Maar de dynamiek in ons systeem is dusdanig dat we eigenlijk per periode – en die periodes worden steeds korter – weer zitten met heel

grote vraagstukken. Daar zul je als gemeentebestuur, provinciaal bestuur en landelijk bestuur echt de handen vol aan hebben. Je kunt ook zeggen: dat geeft heel veel dynamiek, dat geeft heel veel afwisseling, de rust zal voorbij zijn. Dat is zo, maar dat zegt ook wat over onze flexibiliteit, onze wendbaarheid et cetera. Dat sluit ook wel aan bij de ideeën die achter dat verhaal van de nieuwe werkwijze zitten en dus ook in opmaat naar volgend jaar. Ik denk niet dat we zitten met zes, zeven crises en we die allemaal gaan benoemen. Maar als je kijkt naar de opgaven die we ook voor komend jaar hebben, hebben we met elkaar heel wat te doen.

Dat betekent tegelijkertijd dat het ook wel helpt om daar zo nu en dan even weer wat relativering en wat rust in te hebben. In die zin is iedereen volgens mij er ook wel weer aan toe om even wat pas op de plaats te maken. Dat doen we uiteraard rondom de Kerstdagen, die gelukkig weer – en maak daarin vooral uw eigen keuzes – in wat grotere kring gevierd kunnen worden met alles wat u dierbaar is.

Ik wijs nog even op alles wat we op dit moment in het centrum van Emmen hebben. Ik ben er gewoon hartstikke trots op als je ziet wat we hier op dit moment allemaal georganiseerd hebben. Ik zag even de première van WILDnights dinsdagavond. Dames en heren, laat dat niet lopen: echt aanbevolen. Want het is werkelijk prachtig hoe dat eruitziet. We hebben China Lights, we hebben de ijsbaan voor de jongeren onder ons, meneer Huttinga. Dat kan ook nog een keer, geen enkel punt. En we hebben de Curling Cup, dames en heren, op de ijsbaan. Ik meld dat de wethouders op *poleposition* staan voor prolongatie van de titel.

We gaan op weg naar de jaarwisseling. Ik zeg tegelijkertijd dat dat ook wel weer zo'n spannend evenement is. De burgemeesters vonden dat vroeger altijd hartstikke leuk. Nou, dat is zeker overdag leuk, want we hebben bijna tweehonderd plekken waar we aan het carbidshieten gaan. Dat is de moeite waard. Maar zo rond dat Oud en Nieuw is het best spannend. Ik ben met de politiechef op tournee in die nacht en ik weet nu al wel dat we het nodige gaan beleven.

In ernst nodig ik u uit voor het nieuwjaarsfeest in het Atlas Theater op vrijdagavond 6 januari. Ik meen dat echt: volgens mij zou het heel mooi zijn. Het gaat niet om mij, het gaat niet om het college om daar in groten getale aanwezig te zijn. Dat hoort ook wel een beetje bij de nieuwe werkwijze van de raad. Het kan altijd zijn dat je daar andere ideeën over hebt, maar volgens mij is dat echt de moeite waard. Want het is een heel mooi programma, het is ook de aftrap van het Van Gogh Jaar. Dat is echt de moeite waard. We gaan de Emmenaar van het Jaar kiezen, we gaan de culturele prijzen uitreiken, de kinderburgemeester wordt geïntroduceerd. Kortom, dat is echt de moeite waard. Al is het alleen al om elkaar weer te zien.

Ten slotte nodig ik u uit voor een hapje en een drankje zometeen. Daar zijn ook kniepertjes bij: die worden aangeboden door de heer Kasteleijn vanaf zijn ziekbed. En dat was omdat zijn telefoon afging in de laatste commissie BME. Eigen initiatief dus, het was niet eens opgelegd. En voor de raadsvergadering van januari trakteert de heer Mulder: dat vinden we ook heel mooi. Dus het is goed om daar in die zin het nodige in te doen. Ja.

Ik was bezig met een slotwoord, maar mevrouw Velzing wil nog even het woord?

Mevrouw Velzing (Wakker Emmen): Ja, want volgens mij hoorde ik op de perstribune ook een telefoon afgaan vanavond. Dus ik stel voor dat zij daarna aan de beurt zijn voor een traktatie.

De voorzitter: Als u mij de naam straks doorfluistert... Er wordt druk 'nee' gebaard daar achter de perstafel. Ik vind dat als er een telefoon op de perstribune afgaat, het een slagroomtaart moet worden, minimaal een slagroomtaart. Niks kniepertjes!

Dat gezegd hebbende gaan we in een goede sfeer deze vergadering afsluiten. Het was sowieso denk ik een constructieve vergadering. Wel thuis en alvast alle goeds voor de Kerst en de jaarwisseling.

De vergadering is gesloten.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van 26 januari 2023,

De voorzitter,

De waarnemend griffier,